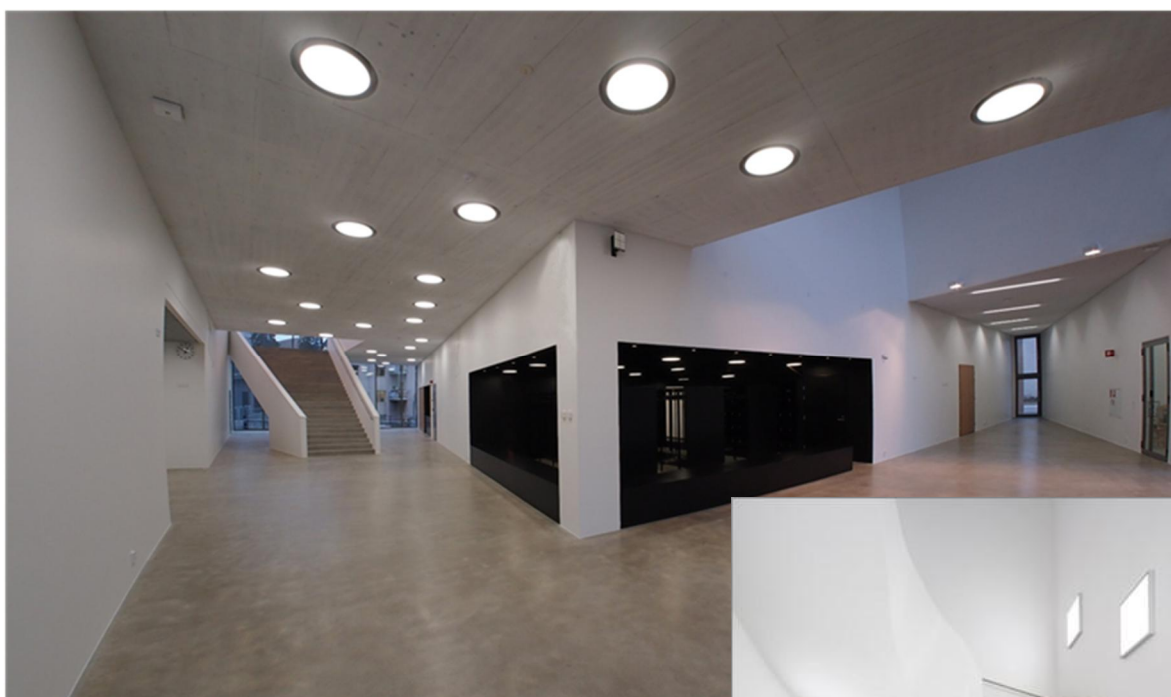

**Kangasalan kunnan
Tarkastuslautakunnan**

Arviointikertomus vuodelta 2016

Hyväksytty tarkastuslautakunnan kokouksessa 10.5.2017

Val 29.5.2017

Sisällys

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT 2017	2
Tarkastuslautakunnan tehtäviä koskevia säännöksiä on selkeytetty ja täsmennetty.....	2
Tarkastuslautakunnan kokoonpano vuotta 2016 koskevan arvioinnin aikana	4
Tarkastuslautakunnan jäsenten työnjako.....	4
Lautakunnan kokoukset ja toiminta	4
TARKASTUSLAUTAKUNNAN VUODEN 2016 ARVIOINTIKERTOMUS.....	6
Vuoden 2015 arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi.....	8
HENKILÖSTÖ	12
Havainnot henkilöstökertomuksesta.....	13
STRATEGINEN JA KONSERNIJOHTO	14
Olelliset konsernia koskevat tapahtumat.....	14
Elinkeinotoimi.....	14
Syventäviä näkemyksiä strategiasta, konsernijohtosta ja taloudesta kuluneen valtuustokauden 2013-31.5.2017 ajalta.....	15
Kunnan toimintaa koskevien valitusten käsittely	16
Työllisyysasiat	17
SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS.....	18
SIVISTYSKESKUS 2016	20
Kasvatus ja opetus.....	20
Vapaa-aikapalvelut.....	21
Nuorisopalvelut.....	21
Liikuntapalvelut.....	21
TEKNINEN KESKUS 2016.....	22
TALouden TASAPAINOTTAMISEN ARVIOINTI	23
YLEISIÄ KEHITTÄMISEHDOTUKSIA	23
Tampereen kaupunkiseudun tarkastuslautakuntien puheenjohtajien seudullinen yhteinen arviointikohde.....	24
Tampereen kaupunkiseudun tarkastuslautakuntien puheenjohtajien seudullinen yhteistyö.....	24
Tampereen kaupunkiseudun tarkastuslautakuntien puheenjohtajien seudullinen yhteinen arviointikohde, tarkastuslautakunnan puheenjohtajan arviointi	24
LOPUKSI.....	27

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT 2017

Tarkastuslautakunnan tehtäviä koskevia säännöksiä on selkeytetty ja täsmennetty

– Perustana on Eduskunnan hyväksymä kuntalaki 13.3.2015

- 1) Arviointitehtävät
- 2) Tilintarkastuksen järjestäminen
- 3) Muut valmistelutehtävät
 - luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitusten käsittely ja valvonta
 - tarkastuslautakunnan toimintaa koskevien hallintosääntömääräysten ja talousarvioesityksen valmistelu

Arviointitehtävät (121 §)

- Arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
 - valtuusto asettaa tavoitteet talousarviossa ja kuntastrategiassa
 - tarkastuslautakunnalla oikeus arvioida myös kunnan toiminnan, toimintatapojen ja palvelujen järjestämisen tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta
 - ei tule kuitenkaan puuttua operatiiviseen toimintaan ja päivän politiikkaan
- Arvioi talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
- Arviointitoiminnan tulee perustua arviointisuunnitelmaan.
Suunnitelma voidaan antaa tiedoksi valtuustolle
- Arvioinnin tulokset esitetään tarkastuskertomuksessa, joka annetaan tilikausittain
 - valtuusto käsittelee tarkastuskertomuksen tilinpäätöksen yhteydessä
- Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin tarkastuskertomus antaa aihetta
- Tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista
 - tilikauden aikana voidaan raportoida esim. arviointihavainnot osavuosikatsauksista tai muista merkittävistä havainnoista, jotka edellyttävät raportointia viipymättä

Sidonnaisuuksien ilmoittaminen tarkastuslautakunnalle (84 §)

- Eräille luottamushenkilöille ja viranhaltijoille velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista tarkastuslautakunnalle
 - tarkoituksena päätöksenteon avoimuuden ja läpinäkyvyyden edistäminen sekä turvata asukkaiden luottamusta hallinnon riippumattomuuteen ja puolueettomuuteen
 - ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluu:
 - valtuuston, KH:n ja lautakuntien pj:t ja varapj:t
 - KH:n ja maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia tehtäviä hoitavan toimielimen jäsenet
 - kunnanjohtaja
 - KH:n ja lautakuntien esittelijät

- ilmoitettavat sidonnaisuudet
 - johtotehtävät sekä luottamustoimet elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä
 - merkittävä varallisuus
 - muut sidonnaisuudet, jolla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa
 - ilmoitus tehtävä 2 kk:n kuluessa siitä, kun valittu tehtävään
 - ilmoitettava viivytyksettä sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset
 - ilmoitus tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi
 - tarkastuslautakunta voi kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään tehtyä ilmoitusta
 - sidonnaisuuksista rekisteri yleiseen tietoverkkoon

Hallintosääntömääräysten ja talousarvioesityksen valmistelu (124 §)

- Tarkastuslautakunta valmistelee kunnanhallitukselle esityksen tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi
- kunnanhallitus voi poiketa esityksestä kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä

Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan tiedonsaantioikeus (124 §)

- Tarkastuslautakunnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada kunnan viranomaiselta tiedot ja nähtävikseen asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina tarkastustehtävän hoitamiseksi

Talousarvio- ja suunnitelma (111 §)

- Korostetaan strategisen suunnitellun merkitystä kunnassa ja koko kuntakonsernin huomioon ottamista sekä kuntastrategiassa sekä talousarviossa ja –suunnitelmassa
- Talousarvio- ja suunnitelma toteuttaa kuntastrategiaa ja turvaa edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen
- Talousarvio- ja suunnitelma hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet
- Alijäämän kattamisvelvollisuutta tiukennetaan ja se kytketään ns. kriisikuntamenettelyyn, joka voi johtaa pakkokuntaliitokseen

Kunnan talouden ja hallinnon tarkastuksesta on säädetty kuntalain 9. luvussa. Kunnan tarkastusjärjestelmä on ulkoisen ja sisäisen valvonnan muodostama kokonaisuus. Ulkoista valvontaa suorittavat valtuuston asettama ja luottamushenkilöistä koostuva tarkastuslautakunta sekä valtuuston valitsema tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy.

Vastuullisena tilintarkastajana toimi KHT, JHT Minna Havia-Niemi.

Muu tarkastusryhmä: Avustavana tarkastajana JHT, HT Merja Vihtiälä ja Merja Laakkonen

Arviointi toteutetaan kunnanhallituksen ja lautakuntien sekä viranhaltioiden toimintaa suunnitelmallisesti arvioiden. Kunnanhallituksella on päävastuu hallinnosta ja taloudesta, joten sen arviointiin kohdistuu erityinen huomio.

Tarkastuslautakunnan työ perustuu sen eri tahoilta keräämään arviointitietoon. Arviointikuumiset ovat lautakunnalle tiedonkeräämisen keskeinen tapa.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano vuotta 2016 koskevan arvioinnin aikana

jäsen	varajäsen
Minna Haapsaari	Hannu Depner
Riitta Helenius	Marina Ahonen
Tuomo Jussila	Jyrki Lähteenmäki
Stiina Lahikainen	Johanna Häme-Sahinoja
Tero Linna, vpj	Tuomas Paananen
Jorma Schukoff, pj.	Riitta Ehrling-Pohja
Seppo Talli	Erkki Renvall 10.10.2016 saakka Timo Rautanen 11.10.2016 alk.

Tarkastuslautakunnan sihteerinä toimi tutkimussihteerinä Tarja Ruukala.

Tarkastuslautakunnan jäsenten työnjako

Toimintansa tehostamiseksi lautakunta jakautui vuotta 2016 koskevan arvioinnin aikana arviointiryhmiin, jotka suorittivat oman vastuualueensa viranhaltijoiden haastattelut. Ryhmiä oli kolme, ja ne olivat vastuualueineen ja jäsenineen seuraavat:

<i>ryhmä</i>	<i>vastuualue</i>	<i>jäsenet</i>
1	kunnan johto	Tuomo Jussila Tero Linna
2	hyvinvointipalvelut	Minna Haapsaari Riitta Helenius Stiina Lahikainen
3	tekniset ja ympäristöpalvelut	Jorma Schukoff Seppo Talli

Pääosa haastatteluista tehtiin lautakunnan kokousten yhteydessä. Vastuullinen JHT, KHT tilintarkastaja Minna Havia-Niemi osallistui viiteen tarkastuslautakunnan kokoukseen.

Lautakunnan kokoukset ja toiminta

Tarkastuslautakunta kokoontui yhteensä 16 kertaa vuonna 2016. Koko lautakunta kävi tutustumiskäynnillä Suoraman koululla. Hyvinvointityöryhmä teki erillisen haastattelukäynnin keskusterveysasemalle.

Tarkastuslautakunta osallistui 13.9.2016 (Lempäälä) tarkastuslautakuntien yhteiseen seudulliseen koulutustilaisuuteen.

Koulutustilaisuuden aiheet:

- Valvontaympäristön ja tarkastuslautakuntien arviointityön haasteet
- Uuden valtuustokauden haasteet ja talouden tasapaino
- Sidonnaisuuksien ilmoittaminen
- Tilintarkastuksen kilpailutus

Vuotta 2016 koskevan arvioinnin osalta lautakunnan kokouksissa ja haastatteluissa kuultiin mm. kunnanjohtaja, talousjohtaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja, sosiaali- ja terveysjohtaja, tekninen johtaja, kaavoitusarkkitehti, työllisyyspalvelupäällikkö ja elinkeinojohtaja.

Vuoden 2016 arvioinnin painopistealueena oli arvioinnin syventäminen viiden kysymyksen kautta.	
1	Toiminnan tarkoituksenmukaisuuden arviointia
2	Palvelujen vaikuttavuutta kuntalaisiin?
3	Palvelujen laatua, miten vastaa kuntalaisten odotuksiin ja tarpeisiin?
4	Työelämän laatua, millainen on työilmapiiri tulokselliseen toimintaan?
5	Toiminnan tuottavuutta, asiakastytyväisyyttä onko mitattu?

TARKASTUSLAUTAKUNNAN VUODEN 2016 ARVIOINTIKERTOMUS

Lautakunta on arvioinnissaan keskittynyt poimimaan tehdyistä havainnoista oleelliset poikkeamat sekä tavoitteiden ylitykset ja alitukset, jotka nostetaan kootusti esille.

Kokonaistalouden tarkastelu

Kangasalan kunnan talous vuonna 2016

Valtuuston hyväksymä vuoden 2016 talousarvio oli 1,5 euroa alijäämäinen. Tilikauden aikana talousarvioon ei tehty muutoksia. Valtuusto myönsi talousarvioon ylitysoikeudet Pshp:n erikoissairaanhoidon sopimusylitykseen 1,3 milj. euroa sekä Kangasalan Torikeskus Oy:n purkamiseen liittyviin kirjauksiin, jotka paransivat tilinpäätöksen tulosta 0,5 milj. eurolla.

Koko kunnan tasolla tarkasteltuna palvelukeskukset noudattivat valtuuston hyväksymää talousarviota hyvin. Osa palvelukeskuksista pystyi talousarviota huomattavasti parempaan tulokseen.

Talousarvion käyttötalousosassa toimintatuotot toteutuivat ennakoitua paremmin. Toimintatuottoja kertyi 45,5 milj. euroa eli 2,5 milj. euroa ja 5,5 prosenttia ennakoitua enemmän. Myyntituloja kertyi 0,9 milj. euroa ennakoitua enemmän ollen yhteensä 26,1 milj. euroa. Myyntituotot ylittyivät sosiaali- ja terveyskeskuksessa 0,3 milj. euroa ja sivistyskeskuksessa 0,4 milj. euroa. Maksutuotot ylittyivät 0,3 milj. euroa sekä tuet ja avustukset 0,2 milj. euroa.

Toimintakulut toteutuivat myös ennakoitua paremmin erikoissairaanhoidon lisälaskusta huolimatta. Toimintakulut olivat 187,9 milj. euroa ja toteutuivat 2,4 milj. euroa talousarviossa ennakoitua paremmin. Merkittävin toimintakulujen säästö tapahtui henkilöstökuiluissa, jotka alittuivat 3,7 milj. euroa hyväksytyyn talousarvioon nähden. Henkilöstökuilujen säästö sisältää Kiky-sopimukseen liittyvät kirjaukset, jotka alensivat henkilöstökuiluja n, 0,7 milj. eurolla. Avustukset alittuivat 0,7 milj. euroa. Avustukset alittuivat 0,5 milj. euroa sosiaali- ja terveyskeskuksessa. Palvelujen ostot ylittyivät 2,7 milj. euroa. Palvelujen ostot ylittyivät 2,7 milj. euroa sosiaali- ja terveyskeskuksessa ja 0,9 milj. euroa sivistyskeskuksessa. Vastaavasti palvelujen ostot alittuivat 0,7 milj. euroa teknisessä keskuksessa.

Toimintakate (=toimintatuotot - toimintakulut) oli -142,3 milj. euroa ja 4,9 milj. euroa talousarviossa esitettyä parempi.

Vuosikate oli 21,6 milj. euroa ja 3,2 milj. euroa parempi kuin vuonna 2015. Toimintatuottoja kertyi 2,0 milj. euroa ja 4,2 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2015. Toimintakulut olivat 0,1 milj. euroa suuremmat kuin edellisenä vuotena. Verotuloja kertyi 3,3 milj. euroa ja valtionosuuksia 2,6 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2015.

Tuloslaskelma osoittaa tilikauden tulokseksi 8 792 873,14 euroa ja tilikauden ylijäämä on 2 014 008,04 euroa. Tilikauden tuloksesta on muodostettu 6,8 milj. euron investointivaraus Lamminrahkan eritasoliittymän ja pääkadun rakentamisen rahoittamiseen. Vuo-

den 2015 tilikauden tulos oli 5 659 695,57 euroa. Vuoden 2016 toiminnallinen tuloslaskelma osoittaa 6 866 865,06 euron ylijäämää, kun se vuonna 2015 oli 2 255 961,18 ja vuonna 2014 se oli -5 616 944 euroa alijäämäinen. Kunnan toiminnallinen tulos kohosi 3,4 milj. euroa edellisestä vuoden 2015 tilinpäätöksestä.

Tilikauden tuloksen syntyyn vaikutti merkittävästi tulo-rahoituksen (= toimintatuotot + verotulot + valtionosuudet) kasvu 3,7 milj. eurolla ja toimintakulujen pysyminen vuoden 2015 tasolla. Verotulot olivat 125,0 milj. euroa, kasvua edelliseen vuoteen 3,3 milj. euroa ja 2,8 prosenttia. Valtionosuudet olivat 38,6 milj. euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen 2,6 milj. euroa ja 7,1 prosenttia. Talousarvion tuloslaskelmassa ei budjetoida sijoitusomaisuuden tuottoa, jonka vaikutus tulokseen oli 1,5 milj. euroa. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 1,4 milj. euroa ennakoitua pienemmät investointien toteutumisasteeseen nähden. Lisäksi Kangasalan Torikeskus Oy:n purkautumisen viivästyminen vaikutti suunnitelman mukaisten poistojen toteutumiseen n. 0,5 milj. eurolla.

Investoinnit olivat yhteensä 24,7 milj. euroa sisältäen Kangasalan Torikeskus Oy:n purkamiseen liittyvät kirjaukset, jotka olivat yhteensä 13,3 milj. euroa. Rahoitusosuuksia investointeihin saatiin 0,7 milj. euroa.

Rahoituslaskelmassa toiminnan ja investointien rahavirta oli 3,3 milj. euroa ja se toteutui 0,8 milj. euroa edellistä tilikautta heikompana. Vuosikate toteutui 3,2 milj. euroa parempana kuin vuonna 2015. Tulo-rahoituksen korjauserissä toiminnan rahavirrasta oikaistaan investointien rahavirrassa esitettävät pysyvien vastaavien luovutusvoitot ja -tappiot, joita kertyi yhteensä 6,6 milj. euroa. Rahoituksen rahavirta toteutui kuluneella tilikaudella 38 000 euroa negatiivisena. Rahoituslaskelman suurimmat muutokset edelliseen vuoteen verrattuna on tapahtunut pitkäaikaisten lainojen lisäyksessä. Pitkäaikaisia lainoja otettiin yhteensä 10,5 milj. euroa kun edellisen tilikauden aikana lainoja nostettiin 7 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 10,9 milj. euroa. Lainakanta pieneni 0,4 milj. euroa. Lainakantaan sisältyy Kangasalan Torikeskus Oy:n purkaututtua yhtiöltä siirtynyt lainakanta yhteissummaltaan 8 226 354 euroa. Kunnan vuoden 2016 rahavarojen muutos toteutui 3,2 milj. euroa positiivisena, kun se edellisenä tilikautena oli 1,3 milj. euroa.

Taseen loppusumma oli tilinpäätöshetkellä 223,2 milj. euroa, joka oli 8,5 milj. euroa enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Taseen vastaavaa puolen merkittävin omaisuus-erä oli pysyviin vastaaviin kuuluva aineettomat hyödykkeet, joka oli 141,4 milj. euroa ja 63,4 prosenttia taseen loppusummasta ja se kasvaa vuosittain poistoja suurempien investointien vuoksi. Aineettomat hyödykkeet vähenivät 0,1 milj. euroa edellisestä vuodesta. Sijoitusomaisuus oli 28,1 milj. euroa, vähennystä 4,1 milj. euroa edellisestä vuodesta, josta suurin osa kohdistui osakkeisiin ja osuuksiin. Vaihtuvissa vastaavissa pitkäaikaiset saamiset vähenivät 0,5 milj. euroa. Taseen vastattavien merkittävin erä on oma pääoma, joka oli 117,9 milj. euroa ja 52,8 prosenttia taseen loppusummasta. Oma pääoma sisältää tilikauden ylijäämiä yhteensä 49,2 milj. euroa. Taseen oma pääoma kasvoi vuoden aikana 2,0 milj. eurolla tilikauden ylijäämän ansiosta.

Vastaavien pääomista toimeksiantojen pääomat ovat 2,8 milj. eurolla. Pitkäaikainen vieras pääoma on 62,0 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin vuoden aikana 10,9 milj. eurolla ja uusia lainoja nostettiin 10,5 milj. euroalla.

Toiminnallinen tuloslaskelma osoittaa 5,7 milj. euron ylijäämää. Toiminnallinen rahoituslaskelma osoittaa rahavarojen muutokseksi 2,1 milj. euroa.

Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kangasalan kunnan operatiiviseen organisaatiouudistukseen liittyvä valtuuston päätös tehtiin vuonna 2015. Liiketoimintayksikkö Oksa päätettiin purkaa vuoden 2016 alusta ja toiminnot siirtyivät osaksi strategista johtoa ja teknistä tointa. Tavoitteena on yksinkertaistaa, selkeyttää ja tehostaa kunnan palveluorganisaatiota ja nopeuttaa päätöksentekoa mm. yhdistämällä rakennuttaminen, suunnittelu, katujen hoito ja ulkoalueiden hoito yhdeksi palvelualueeksi.

Vuoden 2015 arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Tarkastuslautakunta on saanut kunnanhallituksen antamat vastaukset ja toteaa seuraavaa:

Strateginen johto

Kattavan konserniohjeen valmistelu sekä kunnan työterveyshuollon mahdollisen yhtiöittämisen selvittäminen aloitettiin kunnan omana työnä.

Kangasalan kunnan konserniohje on hyväksytty valtuustossa 13.8.2016 § 58, voimaantulo 1.8.2016.

Kangasalan kunnan henkilöstön ja kunnan järjestämisvastuulla olevien työterveyshuoltopalvelujen kilpailutus

Työterveyshuollon kilpailutus hyväksytty kunnanhallituksessa 29.8.2016 § 237.

Tarkastuslautakunnan arviointi tytäryhteisöjen vuositavoitteiden toteutumisesta:

Yhtiöiden vastaukset ovat epätarkkoja. Tilinpäätökseen kirjatut vastaukset eivät vastaa omistajan asettamiin tavoitteisiin riittävän tarkasti ja yksiselitteisesti.

Konserniyhtiöiden raportointi vastausten osalta on yhtiöiden vastuulla.

Yhtiöiden vastaukset kirjataan sellaisinaan tilinpäätösasiakirjaan. Tarvittaessa vastauksia käydään tarkemmin läpi. Tarkastuslautakunnan huomio välitetään yhtiöille.

Tark.ltk 4.5.2017:

Konserniohje kohta 11: Kuntakonsernin tytäryhteisöraportoinnissa mukana olevien yhteisöjen tulee toimittaa emolle tarvittavat tiedot annettujen ohjeiden ja aikataulujen mukaisesti. Tytäryhteisöt raportoivat toimintansa ja taloutensa kehittymisestä emon määrittämällä tavalla. Tytäryhteisöjen on lisäksi raportoitava erikseen, mikäli sen toiminta ei vastaa oletettua kehitystä.

LIIKETOIMINTAYKSIKKÖ OKSA

Kunnan tuloksellinen ja riskitön toiminta edellyttää toimintavarmaa ICT -palvelua. Vaikutukset kohdistuvat yöntekijöiden lisäksi myös suoraan kuntalaisen saamiin

palveluihin. Henkilöstöltä tulleiden viestien mukaan asiakaspalvelutilanteissa on ollut suuria ongelmia mm. ohjelmien avaaminen kestää kohtuuttoman kauan.

Pahoja yhteysongelmia oli viisi, jolloin useiden järjestelmien käyttö estyi. Ongelmat olivat nimenomaan yhteyksissä, eivät ohjelmistoissa.

Soneran tietoverkossa on ollut ongelmatilanteita vuoden 2015 aikana. Ongelmat ja Soneran vastineet on koottu tiivistetysti yhteen liitteessä. Terveyskeskuksen varmennettu yhteys on korjauksen jälkeen testattu toimivaksi. Sonera on vaihtanut verkkokomponentteja ja kasvattanut kapasiteettia vuoden 2015 aikana. Ongelmatilanteista on reklamoitu. Reklamaatiot on käsitelty seudullisessa ohjausryhmässä ja korvaukset on saatu. Avoimia reklamaatioita vuodelta 2015 ei ole.

Liiketoimintayksikkö Oksan toiminta on lakkautettu 31.12.2016.

SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS

Esim. Pentorinteen vanhainkodilla kolmannes aamuvuoroista on tehty vajaalla henkilömäärällä.

Pentorinteessä on vajaalla tehty aamuvuoroja todella paljon vähemmän kuin kolmannes. Sairauslomasijaisen palkkaaminen varsinkin lyhyisiin sijaisuuksiin harkitaan joka kerta ottaen huomioon asukkaiden määrä ja hoitoisuus.

Toisinaan on tilanteita useiden sairauslomien sattuessa samanaikaisesti, ettei sijaisia ole saatavilla jokaiseen sairauslomaan, mutta joka kerta sijaisia on pyydetty työhön. Laitoshoidon johtajalta anotaan lupa yhdenkin päivän sijaisen palkkaamiseen. Osastonhoitaja tarkistaa päivittäin hoitohenkilökuntamitoituksen, joka on ollut pääsääntöisesti 0,625. Asukas- ja työturvallisuus eivät ole vaarantuneet missään vaiheessa.

Tark.Itk 4.5.2017: Tarkastuslautakunta pyysi lisäselvitystä pääluottamusmieheltä, jolta oli saatu tieto vajaista henkilökuntamitoituksista. Lautakunta pyysi myös nähtäväksi vuoden 2015 toteutuneet työvuorolistat. Listojen mukaan vajaalla tehtyjä työvuoroja ei löytynyt.

Sosiaalikeskuksen asiakaspalvelun palvelupisteen ovien auki oleminen klo 9-11 koetaan turvallisuusriskinä johtuen uhkailusta ja lisääntyneestä huumeiden käytöstä. Henkilökunta toivoisi oven olevan lukossa koko ajan ja sisään pääsisi vain ovikelloa soittamalla.

Sosiaalikeskuksen ovet ovat auki klo 9-11, jolloin asiakkaat voivat tulla jättämään neuvontaan mm. toimeentulotukihakemuksia. Muina aikoina asiakkaat asioivat ajanvarauksella ja soittavat ovisummeria. Päihdeasioiden keskittyessä 1.9.15 alkaen Pilkkeeseen terveyskeskukseen, huumeasiakkaiden uhkailut ja häiritsevä käytös on vähentynyt. Sanallista uhkailua tapahtuu enemmän muissa tilanteissa kuin ovien aukioloaikana, mm. puhelimitse, netin kautta ja sovitulla ajanvarauskäynneillä. Fyysisiä uhkatilanteita ei ole ollut. Toimeentulotuen siirtyessä Kelaan v.2017 alusta tilanne rauhoittuu siltä osin, että asiakkaat eivät asioi perustoimeentulotukiasioissa sosiaalikeskuksessa. Henkilökunnan taholta ei ole tullut viime aikoina erityisiä toiveita ovien kiinni pitämisen suhteen.

Tark.Itk 4.5.2017: Tarkastuslautakunnan mielestä uhkatilanteita on edelleen eikä ongelmia pidä vähäksyä. Eräässä haastattelussa on tullut esiin, että jopa henkilökunnan henkeä on uhattu. Työntekijöiden turvallisuuteen täytyy panostaa paremmin lisäämällä turvajärjestelyjä, esim. mahdollisuus käyttää henkilökohtaista turvanappia.

SIVISTYSKESKUS

Resurssien vähennyttä ja oppilasmäärien kasvun takia erityisoppilaille on mahdollista antaa aikaa yhä vähemmän.

Vuoden 2015 resurssiopettajien vähennykset (valtuuston päätös 11.5.2015 § 39 resurssiopettaja-avustuksen vastaanottamatta jättämisestä lv. 2015 - 2016) ovat vaikuttaneet oppilasryhmien koon kasvuun. Sivistyskeskuksen henkilöstön vuoden 2015 säästötavoitteen saavuttamiseksi vähennettiin 1 erityisopettajan vakanssia vastaava tuntimäärä.

Tark.Itk 4.5.2017: Varhainen tuki on usein kustannustehokkainta. Tarkastuslautakunta on huolissaan, että menot kasvavat toisaalla.

Kouluissa on meneillään sijaistenottokielto, joka tarkoittaa että opettajien alle kolmen päivän poissaoloihin ei oteta sijaista.

Kunnanhallitus hyväksyi 15.12.2014 § 424 talousarvion täytäntöönpano-ohjeet vuodelle 2015. Niiden osana kunnanhallitus hyväksyi henkilöstösäästöjä koskevat ohjeet ja täyttölupaohjeistuksen. Lisäksi kunnanhallitus täsmensi ohjetta koulujen osalta päätöksellään 10.8.2015 § 241. Täsmennyksen mukaan koulujen opetustyössä maksimissaan 3 päivän sijaisuudet hoidetaan OVTE-Sin mukaisesti oman toimen ohella. Edellä mainitusta poiketen ryhmämuotoisessa erityisopetuksessa, teknisessä työssä sekä esi- ja alkuopetuksessa sijaisten ottamista voidaan tilanteen niin vaatiessa harkita lyhemmissäkin poissaoloissa. Koulujen opetushenkilöstön osalta on sijaisten ottamisessa noudatettu em. kunnanhallituksen päätöksiä. Kuten edellä on todettu, sijaisten ottaminen on ollut mahdollista lyhemmissäkin poissaoloissa rehtorin harkinnan mukaan. Ohjeistuksen mukaan alle 6 kk:n sijaisuuksien osalta opetushenkilöstön sijaisten ottamisesta päättävät rehtorit.

Tark.Itk 4.5.2017: Tarkastuslautakunta käsitteli vastauksen.

Vanha valtuustosalin ei nuorisopalvelujen mielestä sovi uudeksi nuorisotilaksi haastavan kulunvalvonnan takia.

On sovittu, että ennen toiminnan alkua työsuojeluvaltuutetun johdolla ratkotaan työntekijöiden turvallisuuteen ja kuormittumiseen liittyviä ongelmia.

Tark.Itk 4.5.2017: Tarkastuslautakunta käsitteli vastauksen.

Kangasalla liikunnan ohjaajien viikoittaista työpanosta syövät toimistotyöt (liikuntapaikkavaraukset, laskutus, nettipäivitykset ym.), mikä kaikki on poissa ns. perustyöstä.

Ongelma on sama sekä liikunta- että nuorisotyön osalta. Edellä mainitut tehtävät vievät ajoittain paljon aikaa, mikä vaikuttaa ohjaajien perustyöhön. Vapaa-aikapalvelujen käytössä ei ole toimistosuhteiresursseja.

Tark.Itk 4.5.2017: Tarkastuslautakunta käsitteli vastauksen.

TEKNINEN KESKUS

Kunnalla on suuri kiinteistömässä, noin 300 rakennusta. Ymmärretäänkö näin suuren rakennuskannan ylläpitokulut ja mitä 24/7 valvonta tarkoittaa? Mielletämme on tarkoituksenmukaista, että kiinteistöt määritellään käyttötarkoituksen ja tarpeen mukaan säilytettäviin, myytäviin, vuokrattaviin ja purettaviin. Päätetyt toimenpiteet aikataulutetaan.

Kangasalan kunnassa on ollut käytössä Haahtelan Kiinteistötietojärjestelmä vuodesta 2002 ja RES-huoltokirjajärjestelmä vuodesta 2007 lähtien. Haahtela kiinteistötietojärjestelmän avulla hallitaan rakennuskannan toteutuneita ylläpitokuluja reaaliaikaisesti ja rakennuskohtaisesti. Haahtela kiinteistötietojärjestelmä on linkitetty suoraan kunnan Raindance -kirjanpitojärjestelmään. RES-huoltokirjaohjelmisto on kiinteistöjen huoltotoimen toiminnanohjausjärjestelmä, jonka avulla rakennusten suunnitelmallinen ylläpito toteutetaan.

Rakennusten päivystystä hoitaa varallaoloryhmä. Rakennusten päivystystoiminta työajan jälkeen alkaa klo 15.30. Varallaolo järjestetään yhdellä päivystäjällä, yksi työntekijä kerrallaan. Työntekijällä on varallaoloaikana päivystyspuhelin ja hän ryhtyy viipymättä toimenpiteisiin hälytyksen saapessa. Häiriöitä sekä vikailmoituksia välitetään eri valvontajärjestelmistä, suoraan kuntalaisilta tai viranomaisilta puhelimitse. Lisäksi käytössä on internetpohjainen (www.kangasala.fi) vikailmoitusjärjestelmä.

Valtuusto on 13.2.2012 § 13 hyväksynyt kunnan omistajastrategian, jonka mukaan kunnan omistuksessa tai hallinnassa olevasta tuottamattomasta omaisuudesta tulee luopua etenkin jos omaisuuden reaaliarvo ei säily tai se vaatii taloudellisia panostuksia arvon edistämiseksi. Kunnanhallituksen liiketoimintajaosto on käynnistänyt omistajastrategiatyön 8.3.2010 § 9, jonka yhteydessä on tehty mm. kiinteistöjen luokittelu myytäviin kohteisiin. Kiinteistöistä on myyty n. 20 kohdetta. Vuoden 2016 alussa voimaan tulleen organisaatiomuutoksen mukaisesti liiketoimintayksikön toiminta on päättynyt ja valmisteluvastuu myyntikoreista on siirtynyt tekniseen keskukseseen. Myyntikorien päivittämisen yhteydessä käsitellään myös kunnan vuokraustoiminnassa säilytettävät sekä mahdollisesti purettavat rakennukset. Myyntikori on käsitelty viimeksi Kunnanhallituksen kokouksessa 6.6.2016.

Tark.ltk 4.5.2017: Toiminnan nykytila ei riitä kiinteistömässän tarkoituksenmukaiseen ja taloudellisesti järkevään vähentämiseen järkevässä ajassa. Millainen arvo kiinteistömässällä on tällä hetkellä ja paljonko arvo alenee vuodessa?

Mikäli joku rakennus halutaan säilyttää, täytyy sille olla vahvat perustelut, kriteeristö esim. 1 – 5, joista vähintään 3 täytyy täytyä.

Tarkoituksenmukainen toiminta edellyttää tehtävän vastuuttamista tietyille/tietyille henkilöille tai toiminnan ulkoistamista. Rakennusten arvot ja käyttömahdollisuudet vähenevät joka vuosi rajusti sekä riskit niiden kanssa kasvavat.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstönäkökulmaa tarkasteltiin pääluottamusmiesten haastattelun perusteella

Taustaa: haastattelussa verrataan nykytilaa (vuotta 2016) vuoden takaiseen tilanteeseen.

Henkilöstö arvostaa avoimuutta ja muutosjohtamisen taitoja.

Terveyskeskus

Terveyskeskuksessa on tapahtunut paljon muutoksia ja johtamisen organisointi on haaste. Sairauslomaan on lupa ottaa sijainen, mutta sijaisia ei ole tarjolla. Vakituinen henkilöstö on pysynyt normaalia vaihtuvuutta lukuun ottamatta samana.

Asiakasmäärä ei ole oikea mittari henkilömitoitukselle. Uudistetut käytännöt eivät ole lisänneet työhyvinvointia.

Kotisairaaloiminnan aloittamisen jälkeen (1.6.2016) kotihoidon asiakasmäärät ovat kasvaneet syksyllä 2016, Kangasalla 7 % ja Pälkäneellä 6 %. Kotihoidon käyntimäärien kasvu oli Kangasalla 16 % ja Pälkäneellä 8 % verrattuna edellisvuoteen. Kotisairaala mahdollistaa esim. sairaalasta kotiutumisen mahdollisimman pian. Myös saattohoito voidaan toteuttaa asiakkaan kotona. Asiakkaat, sekä omaiset ovat tyytyväisiä kotisairaala-palveluun.

Tekninen keskus

Teknisen keskuksen toiminta on selkeytynyt uuden organisaation kautta, mutta työntekijöiden ideoita päivittäiseen tekemiseen toivotaan hyödynnettävän enemmän.

Henkilöstö Vuoden 2016 arvioinnin painopistealueet, arvioinnin syventäminen:	
1 Toiminnan tarkoituksenmukaisuuden arviointia	Terveyskeskuksen vuodeosastoilla säästösyistä eivät vanhukset saa sitä hoivaa mitä tarvitsevat ja odottavat. Sijaismäärärahojen palauttamisella tilanne saataisiin parannettua sekä sijaispoolilla.
2 Palvelujen vaikuttavuutta kuntalaisiin?	Terveyskeskuksen vuodeosastojen heikko hoivantaso vaikuttaa suoraan vanhuksiin ja heidän omaisiinsa
3 Palvelujen laatua, miten vastaa kuntalaisten odotuksiin ja tarpeisiin?	Terveyskeskuksen vuodeosastojen hoivantaso ei vastaa kuntalaisten odotuksiin ja tarpeisiin
4 Työelämän laatua, millainen on työilmapiiri tulokselliseen toimintaan?	Terveyskeskuksen vuodeosastojen henkilöstö on ylikuormittunutta ja väsynyttä, jolla on suoraan vaikutusta heikentävästi tulokselliseen työilmapiiriin
5 Toiminnan tuottavuutta, asiakastyytyväisyyttä onko mitattu?	Mitä ei ole jatkuvasti mitattu ei tiedetä

Havainnot henkilöstökertomuksesta

Henkilöstö (Henkilöstökertomuksesta 2016)

Tarkastuslautakunta esittää havaintonaan, että henkilöstökertomus ei sisällä informatiivista tietoa ulkoistusten vaikutuksesta henkilöstömäärään.

Vuoden 2016 alussa tuli voimaan organisaatiouudistus, jonka tavoitteena oli johtamisrakenteen selkeyttäminen, organisaation toimivuuden kehittäminen, talouden hallinnan kehittäminen, kuntastrategian toteuttamisen varmistaminen sekä kunnan elinvoiman säilyttäminen.

Kustannustehokkuuden, tuottavuuden ja palvelujen tuottamistapojen kehittämisen kautta Kangasalan halutaan olevan yksi Suomen tehokkaammista ja tuottavimmista kunnista.

Voimassa olevien palvelusuhteiden määrä 31.12.2016 oli 2017 ja vähennystä verrattuna vuoteen 2012 oli 247. Vuoden 2016 lopussa oli määräaikaisten työntekijöiden määrä 253 ja 2015 oli 315. Vuoden 2016 lopussa henkilöstön keski-ikä oli 45,8 vuotta. Suurin ikäryhmä 50 – 59 -vuotiaat, joita oli lähes kolmannes koko henkilöstöstä.

Eläkepoistuma eli vanhuuseläkkeelle siirtyneiden keski-ikä on noussut koko 2000-luvun ajan ja vuonna 2016 se oli 63,5 vuotta.

Sairauspoissaoloprosentti joka lasketaan teoreettisesta vuosityöajasta 2016 oli 5,72 kun se 2015 oli 5,27 %. **Sairauspoissaolot ovat nousseet muissa palvelukeskuksissa paitsi teknisessä keskuksessa.**

Vapaaehtoisilla palkattomilla vapailla ja lääkärisopimuksen mukaisilla lomarahavapailla saatiin sosiaalikuluneen vuoden aikana yhteensä n. 478 800 euron säästö palkkakustannuksista.

Sosiaali- ja terveystieteiden keskuksessa on ollut haasteita henkilöstön rekrytoinnissa lastensuojelutyöntekijöiden ja psykiatrian erikoislääkäreiden osalta.

Työterveydenhuollon kokonaiskustannukset nousivat lähes 30 000 euroa vuoteen 2015 verrattuna ja yli 85 000 euroa verrattuna vuoteen 2014. Vuonna 2016 henkilöstön työhyvinvointia tukevaan liikuntaan käytettiin 30,2 euroa per henkilötyövuosi, mikä euron vähemmän kuin edellisellä vuonna.

Työtapaturmia sattui vuoden 2016 aikana 121 tapaturmaa, mikä on 17 enemmän kuin vuonna 2015. Koulutusmäärärahan käyttö henkilöstökoulutukseen koko kunnan tasolla oli vuoden 2016 aikana n. 300 000 euroa eli n. 45 000 euroa enemmän kuin 2015. Henkilöstökustannukset, kokonaissummaan sisältyvät myös luottamushenkilöiden kokoukset, palkkiot sekä henkilösivukulut vuonna 2016 olivat 85 684 572 euroa ja vuonna 2012 vastaava luku oli 90 13 580 euroa.

STRATEGINEN JA KONSERNIJOHTO

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kangasalan Torikeskus Oy on purettu. Kuhmalahden vesilaitoksen liiketoiminta on yhdistetty kokonaisuudessaan Kangasalan Vesi –liikelaitokseen 1.1.2016 alkaen. Valtuuston 13.6.2016 hyväksymä konserniohje on päivitetty valtuuston kokouksessa 10.4.2017.

Elinkeinotoimi

Elinkeinopalveluilla tuetaan yritysten kehittymistä, toimintaympäristöä ja uudistumista. Talousarviokirjassa on lueteltu kymmenkunta elinkeinotoimen päätavoitetta.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että näin runsas määrä päätavoitteita vaikuttaa selkeyttömältä. Tarkastuslautakunta ehdottaa, että Elinkeinotoimi asettaa toteuttamisen kannalta realistisen määrän päätavoitteita. Asetettujen tavoitteiden toteutumista tulee myös seurata.

Tulevaisuuden yritysalueiden valmistelu etenee eri vaiheissaan Tarastenjärvellä, Lamminrahkassa ja Saarenmaan alueella. Asioiden pitkäkestoisuudesta esimerkkinä toimii Datacenter-hanke, joka on ollut esillä jo useita vuosia ilman konkreettisia tuloksia.

Elinkeinojohtaja teki vuoden 2016 aikana 42 yrityskäyntiä.

Keskustan kehittäminen on haasteellista.

Markkinoinnissa on käytetty apuna mm. messut, Investkangasala.fi ja facebook.

Vuoden 2016 tavoitteista tonttikauppa ei toteutunut odotusten ja toiveiden mukaan.

Syventäviä näkemyksiä strategiasta, konsernijohdosta ja taloudesta kuluneen valtuustokauden 2013- 31.5.2017 ajalta

1. Yleiskuva kunnan johtamis- ja ohjausjärjestelmästä.

Kunnan johtamis- ja ohjausjärjestelmä koostuu demokraattisesti valitusta luottamusmiesorganisaatiosta ja operatiivisesta organisaatiosta. Valtuustokauden aikana operatiivinen organisaatio on uusittu. **Toimialajohtajat ovat nykyään selvästi johtajia ja heillä on selvät vastuualueet.** Luottamusmiesorganisaatio aloittaa uusitusmuodossaan 1.6.2017 uuden valtuustokauden myötä.

2. Kuntastrategian tavoitteet ja toteutuminen kunnassa ja kuntakonsernissa

Kuntastrategia on tehty yhdessä ja sitä on päivitetty. Tällä on positiivinen vaikutus tavoitteisiin sitoutumiseen. Kaavoitusta ohjaa mm. MAL sopimukseen sitoutuminen. Paikallista ohjausta saadaan valtuustokauden aikana valmistellusta strategisesta yleiskaavasta, joka ohjaa eri toimintojen sijoittumisen painopisteitä.

3. Sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan toimivuuden arviointi

Konserniohjetta on kehitettävä edelleen, tavoitteena on käyttökelpoinen ja luotettava asiakirja. Voimassa oleva ohjeistus on toiminut hyvin eikä väärinkäytöksiä ole ollut. Konserniyhtiöihin on saatu kehittäminen pidemmän aikavälin linjaksi.

4. Seutuyhteistyön nykytila ja tulevaisuuden suunta

Seutuyhteistyö tuo painoarvoa Kangasalle. Seutukunnalla on 370 000 asukasta ja Kangasalla 31 000. Kaupunkiseudun jäsenkuntien valtuustot hyväksyivät tarkasteluvuonna valmistellun Tulevaisuuden kaupunkiseutu -strategian tammi-helmikuussa 2017. Kaupunkiseudun visio on olla yhdessä tekemisen edelläkävijä ja kansainvälinen älykkään kasvun keskus. Strategia-prosessi etenee kevään aikana siten, että strategialle laaditaan toteutusohjelma ensimmäiselle jaksolle 2017 - 2020.

Tuleva maakuntauudistus ei poista tarvetta seutuyhteistyöltä. Voidaankin todeta, että kuluneen valtuustokauden aikana tehty seutuyhteistyö luo pohjaa maakuntamalliin siirryttäessä.

5. Talouden seuranta-arvio nykytilasta

Tarkastuslautakunta haluaa nostaa kuluneelta valtuustokaudelta esiin erityisesti talouden tasapainottamisen, joka on ollut valtuustokauden tärkein tavoite. Tavoite on tilinpäätöksen lukujen valossa saavutettu. **Tasapaino on saavutettu toiminnallisen tuloksen parantumisella sekä ennen kaikkea investointien karsimisella.**

Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 11.11.2013 § 132 talousarvion vuodelle 2014 ja taloussuunnitelman vuosille 2014 - 2016. Talousarvio sisälsi 1,8 milj. euron kohdentamattoman säästötavoitteen vuoden 2014 toimintakuluihin. Kohdennettuja säästöjä oli tämän lisäksi 2 milj. euroa. Vuoden 2014 talousarvion tasapainottamistoimenpiteet olivat siten yhteensä 3,8 milj. euroa.

Kunnanhallitus käsitteli kokouksessaan 31.3.2014 toimitusten esityksiä säästö tavoitteen saavuttamiseksi. Samassa yhteydessä käsiteltiin virkamiestyönä valmisteltu esitys valtuuston päättämien investointien karsimiseksi. Suurimpina yksittäisenä hankkeena karsittiin Asema-Ruutana tie. Karsitut investoinnit olivat noin 5 milj. euroa. Valtuusto hyväksyi kunnanhallituksen esityksen 14.4.2014.

Vuoden 2014 tasapainottamistoimenpiteet olivat siten kaikkiaan lähes 8 milj. euroa.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tämä ja seuraavien vuosien säästötoimenpiteet käytännössä tarkoittavat sitä, että investointeja olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen on selkeästi karsittu varautumalla tuleviin investointeihin Lamminrahkassa. Ovatko kaikki toteutetut säästöt tarkoituksen mukaisia?

Yleisesti esitetyn näkemyksen mukaan Lamminrahka on tulevaisuudessa iso kuluerä, ennen kuin alueesta saadaan tuottoja. Tästä syntyy näkemys, että Lamminrahka nähdään tuottavana hankkeena samaan aikaan kun olemassa oleva yhdyskuntarakenne nähdään kuluja tuottavana rasitteena.

6. Investoinnit - nykytila ja tulevaisuus

Uusia lähestymistapoja on haettu ja haetaan edelleen. Tarastenjärvi on esimerkki hankkeesta, jossa haettiin toteuttajaksi ulkoinen toimija ja saatiin toimintaan vauhtia. Pikonlinnan alueen siirtyminen yksityiseen omistukseen on osaltaan osoittanut tämän kaltaisten ratkaisujen toimivuuden. Investointipaineita tasataan esimerkiksi yksityisillä päiväkodeilla. Investoinnit ovat keskittyneet Tampereen rajan ja Huutijärven väliselle alueelle.

Kunnan toimintaa koskevien valitusten käsittely

Tarkastuslautakunta pyysi tietoja kuntaan saapuneiden valitusten käsittelystä ja siitä, kuinka moni asiakkaan vaatima muutos johtaa tehdyn päätöksen muuttamiseen. Vastauksista nostetaan esille seuraavat.

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan toimialan muistutukset, kantelut, oikaisuvaatimukset ja ratkaisut: 2013: 59 kpl, 2014: 98 kpl, 2015: 86 kpl. Näistä 11 asiaa on muuttunut ja loput vaatimukset on hylätty.

Rakennus- ja ympäristölautekunnan toimialan lausunnot ja valitukset eri oikeusasteille ja oikaisuvaatimukset: 2013 - 2015: 42 kpl. Näistä yksi asia on muutettu, yksi palautettu, neljä kesken ja loput vaatimukset on hylätty.

Pysäköinninvalvonnan oikaisuvaatimukset 2013: 177 kpl, 2014: 116 kpl, 2015: 240 kpl. Pysäköinninvalvonnan valitukset 2013: 7 kpl, 2014: 7 kpl, 2015: 3 kpl. Näistä kaikkiaan 550 vaatimuksesta vain yksi on muuttanut tehtyä päätöstä ja loput on hylätty.

Työllisyysasiat

Lokakuun 2016 työttömyysluvut olivat 2,5 % yksikköä pienemmät kuin Pirkanmaalla keskimäärin. Pitkäaikaistyöttömistä maksettiin vuonna 2016 Kelalle työmarkkinatuen rahoitusosuutta (sakkomaksuja) noin 1,45 miljoonaa. Kuntouttava työtoiminta pyrkii aktivoimaan pitkäaikaistyöttömiä. Toimintaan on vuonna 2016 osallistunut yhteensä 378 työtöntä 714 pitkäaikaistyöttömästä. Työkokeilussa on ollut 25 lähinnä koulutusta vailla olevaa nuorta.

Työpajatoimintaa on kolmella pajalla; Aakkula – tekninen, Rekola – tekstiili ym., Suunta – nuorille 17-29 -vuotiaille. Vuonna 2015 saatiin kaksi ohjaajaa pajatoimintaan. Tämä oli iso satsaus ja näkyvä toiminnassa. Kuntouttava työtoiminta lisääntyi 100 prosentilla. Suurempi lisäys vaatii yhteistyötä TE -keskuksen kanssa. Lisäraha ja -henkilöstö eivät yksin riitä, vaan tarvitaan prosessien uudistamista.

Seutukunnat ja Tampere ovat mukana kokeilussa, jossa TE- hallinnon tehtävät siirretään kunnalle. Kokeilulla pohjustetaan maakuntaudistusta.

Osalla työpajatoiminnan nuorista toiminta lähtee jopa aivan perusasioista kuten herääminen aamulla, aamupala ym. tuki. Yksinäisiä nuoria on yllättävän paljon. Kutsuntahaastattelut on koettu hyväksi toimintamuodoksi saada yhteys tuen tarpeessa oleviin nuoriin

Työttömillä saattaa olla päihde-, mielenterveys-, terveys- ym. ongelmia eli kaikki työttömät eivät ole työmarkkinoiden käytettävissä. Työntekijöiden ja työn kohtaanto-ongelmaa on olemassa. Työn taloudellinen korvaus tukiin verrattuna on huono.

SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS

Kuntaliiton tekemässä 60 suurimman kunnan soten nettokustannusvertailussa Kangasalan sijoitus heikkeni kaksi pykälää sijalle yhdeksän. Sosiaali- ja terveystalouden nettomenot asukasta kohden olivat 2 397 €, kun vastaava luku vuonna 2015 oli 2 688 €.

Sosiaali- ja terveyskeskuksen talousarvio on toteutunut lähes suunnitellusti. Ulkoinen toimintakate ylittyi suunnitellusta 458 000 euroa (100,6 %). Suurin yksittäinen ylitys on tapahtunut palvelujen ostoissa erikoissairaanhoidon tilauksen ylittyessä 1,2 M €:a. Ylitys koostuu psykiatrian toimialueen (518 000 €), Sydänkeskuksen (505 000 €) ja muilta sairaanhoitopiireiltä ostettujen palvelujen (499 000 €) ylityksistä. Kuitenkin vuoteen 2015 verrattuna kustannukset vähenivät 473 000 euroa eli -1,5 %. PSHP:n hoitopäivät vähenivät 9,3 %, hoitajaksot 5,0 % ja avohoitokäynnit 1,2 % vuoteen 2015 verrattuna. Läheteiden määrä kasvoi 2,9 %.

Yksityiset erikoissairaanhoidon palveluiden kustannukset lisääntyivät Kangasalla 135 000 € ja Pälkäneellä 50 000 €. Nousu johtui PSHP:n kanssa sovitusta työnjaosta, lisääntyneestä vapaan valinnan kustannuksista Hatanpään sairaalaan sekä kuulonkuntoutuksen kuulokojeista.

Palvelukeskuksen oman tuotannon osalta ylittyivät ikäihmisten tehostetun palveluasumisen ostopalvelut (292 000 €), lääkinällinen kuntoutus (150 000 €), mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden ostopalvelut (190 000 €), vammaisetuudet (175 000 €), vammaisten asumispalvelut (180 000 €) ja lastensuojelun sijoitusten kustannukset (650 000 €).

Suurin yksittäinen arvioitujen toimintakulujen alitus on tapahtunut vakituisten henkilöstön palkkoissa. Niissä on saavutettu 630 000 euron säästö, mikä johtuu pääasiallisesti vanhuspalveluissa käynnissä olevasta palvelurakennemuutoksesta. Asiakasmaksutuottoja on kertynyt 700 000 euroa arvioitua enemmän.

Maksutuottojen osalta työterveyshuollon tuotto-odotus on jäänyt 190 000 euroa (34 %) suunnitellusta, ja työterveyshuollon tulos on ollut 80 000 euroa tappiollinen.

Valtuuston päätöksen (17.11.2014 § 90) mukaisesti sosiaali- ja terveyskeskuksesta on vähennetty vakituista henkilökuntaa. Yhteensä palvelukeskuksen vähennystarve vuosille 2015 - 2017 on ollut 19 tehtävää, joihin kohdistuva palkkamenojen määrä on 760 000 euroa. Vuoden 2016 loppuun mennessä on vähennetty 21 tehtävää, joiden kustannusvaikutus on 885 000 euroa.

Vanhuspalveluiden rakennemuutokseen liittyen ikäihmisten ympärivuorokautisen laitoshoidon paikkamäärää on vähennetty Rekola-kodossa 16 paikalla. Siihen liittyen myös henkilökuntaa on pystytty siirtämään ympärivuorokautisesta hoidosta kotihoitoon ja kehitysvammahuollon uuteen asumisyksikköön (yht. 7 työntekijää). Kotihoidon asiakas- ja käyntimääriä on pystytty lisäämään (asiakasmäärän kasvu Kangasalla 7 %, Pälkäneellä 6 %, käyntimäärien kasvu Kangasalla 16 %, Pälkäneellä 8 %).

Sote- ja maakuntauudistuksen osalta valmistelu on käynnistynyt Pirkanmaan alueelle syksyllä 2016. Sosiaali- ja terveyskeskuksesta kolme henkilöä on jäsenenä teemaryhmissä.

Omaishoidon tuen määrärahoja on vahvistettu siten, että tuki on pystytty myöntämään kaikille siihen oikeutetuille hakijoille.

Sosiaali- ja terveyskeskuksen asiakasraati on aloittanut toimintansa syksyllä 2016. Raatilaiset on valittu hakemusten perusteella ja he edustavat eri palveluiden käyttäjäryhmiä, eri ikäryhmiä ja asuvat yhteistoiminta-alueen eri puolilla.

Sähköisten palvelujen osalta on laajennettu web-ajanvarauksen käyttömahdollisuuksia terveyspalveluissa sekä otettu käyttöön itseilmoittautumisautomaatit lääkäreiden ja hoitajien vastaanottotoiminnassa ja suun terveydenhuollossa. Nettiterapiat ovat käytössä Mielenterveys-talo-portaalin kautta ja diabeteshoitotarvikkeita on mahdollista tilata sähköpostilla. Suun terveydenhuollossa on otettu käyttöön ajanvarausten tekstiviestimuistutus, mikä on vähentänyt peruuttamattomien käyntien osuutta 41 %:a (954 asiakasikkoa). Sosiaali- ja perhepalveluissa on otettu käyttöön VIRHO-välitystilijärjestelmä sekä kotihoidossa mobiilikirjaukset sekä toiminnanohjausjärjestelmä.

Sosiaali- ja terveyskeskus

Vuoden 2016 arvioinnin painopistealueet, arvioinnin syventäminen:

1. Toiminnan tarkoituksenmukaisuuden arviointia

Tarkoituksenmukainen toiminta ei ole kaikilta osin toteutunut. Valtuuston 17.11.2014 § 90 päätöksen mukaan vähennystarve vuosille 2015 - 2017 oli 19 tehtävää, mutta vuoden 2016 loppuun mennessä oli vähennetty 21 tehtävää.

4. Työelämän laatua, millainen on työilmapiiri tulokselliseen toimintaan?

Uupuminen ja sairauslomien lisääntyminen vaikuttavat tulokselliseen toimintaan. Työyhteisön osapuolilta saatu ristiriitaista informaatiota työilmapiiristä. Tarkastuslautakunta esittää, että tehdään työhyvinvointikartoitus.

Kasvatus ja opetus

Uusi varhaiskasvatustalaki (tullut voimaan vuonna 2015) sekä varhaiskasvatuksen perusteet tuovat toimintakulttuurin muutosta, joka voi aiheuttaa aluksi hämmennystä henkilöstön keskuudessa. Tällä hetkellä ollaan laatimassa kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa, joka astuu voimaan 1.8.2017. Yksityisten palvelusetelipäiväkotien tuleminen kunta-alueelle on tuonut lisää valvontaviranomaisen tehtäviä.

Opetuksessa saatiin laadittua kevätkaudella 2016 uudet opetussuunnitelmat. Syksyllä ne otettiin käyttöön alakouluissa ja yleinen osa yläkouluilla. Myös lukioon laadittiin uusi opetussuunnitelma. Uudistuksessa henkilöstöä on autettu ja tuettu mm. paikallisella ja seudullisella koulutuksella.

Alakoulun ikäluokat olivat jonkin verran edellisvuotta pienemmät ja oppilasmäärän kasvu painottuu yläkouluun.

Osa päiväkotij- ja koulurakennuksista on ikääntyneitä. Kangasalan päiväkotirakennuskanta on pääsääntöisesti hyvä. Joissakin päiväkodeissa tutkitaan sisäilmaongelmia. Syksyllä saatiin Vatialan koulun kuntotarkastuksen tulokset ja koulun tilanne osoittautui oletettua huonommaksi. Kirkkoharjun osalta koulurakennuksen kunnan selvitystyö jatkuu edelleen. Osa ongelmista on ratkaistavissa ilmastointia korjaamalla. Yhteistyö teknisen keskuksen kanssa on hyvää ja tiivistä.

Vakitusten varahenkilöiden palkkaaminen sekä avustajaresurssin lisääminen ja toimintavälineiden uusiminen tulee vähitellen ajankohtaiseksi. Opetuksen puolella sijaistenoton rajaaminen koetaan eniten kuormittavaksi. Myös digitalisoiminen vaatii resursseja tulevaisuudessa.

Työhyvinvoinnissa näkyy lievästi sairaslomien lisääntyminen. Suurten muutosten myötä myös henkilöstön kuulemista kaivataan lisää. Hakijoita on kuitenkin ollut kiitettävästi avoimiin vakantisiin vakansseihin. Työhyvinvointikyselyssä oltiin varsin tyytyväisiä oman yksikön toimintaan.

Varhaiskasvatuksen asiakastyytyväisyyskysely järjestetään joka vuosi. Vuoden 2016 osalta tulokset olivat hyviä. Kriittikkiä tuli ateria- ja siivouspalveluista sekä pihojen niukkuudesta. Koulut ovat tehneet omia kyselyjään oppilaille ja huoltajille. Ns. iso kysely huoltajille tehdään kerran valtuustokaudessa.

Varhaiskasvatuspalveluita pyritään kehittämään jatkuvasti kuntalaisten tarpeita vastaamaan. Avoimen varhaiskasvatuksen palveluita on nyt tarjolla kaikilla kunta-alueilla, yksityinen palvelutuotanto palvelusetelillä on todellinen vaihtoehto perheille kunnallisen rinnalla ja hoitoaikaperusteinen asiakasmaksu palvelee perheiden erilaisia palvelutarpeita. Opetuksessa tulee jonkin verran palautetta esim. isoista opetusryhmistä ja ohjaajapalveluiden niukkuudesta. Huolta ovat aiheuttaneet myös epäillyt sisäilmaongelmat. Iltapäivätoimintaa ei kaikilla alueilla pystytä tarjoamaan kuin ekaluokkalaisille.

Sivistyskeskus, Kasvatus ja opetus Vuoden 2016 arvioinnin painopistealueet, arvioinnin syventäminen:	
3	Palvelujen laatua, miten vastaa kuntalaisten odotuksiin ja tarpeisiin? Kysynnästä huolimatta iltapäivätoimintaa ei pystytty tarjoamaan kaikilla alueilla kuin ekaluokkalaisille. Isoista opetusryhmistä tulee negatiivista palautetta.
4	Työelämän laatua, millainen on työilmapiiri tulokselliseen toimintaan? Sisäilma-asiat ovat vaikuttaneet työelämän laatuun, mm. työpisteiden siirtoina. Työhyvinvointikyselyssä oltiin varsin tyytyväisiä oman yksikön toimintaan.
5	Toiminnan tuottavuutta, asiakastytyväisyyttä onko mitattu? Varhaiskasvatuksen asiakastytyväisyyskysely on tehty joka vuosi. Vuoden 2016 tulokset olivat pääsääntöisesti hyviä.

Vapaa-aikapalvelut

Nuorisopalvelut

Kangasalan nuorisotilat ovat ahkerassa käytössä, nuorisotoiminta on sujunut hyvin. Osa nuorisotiloista on myös eläkeläisryhmien päiväkäytössä.

Pikkolassa oppilashuollolliset ryhmät ovat toimineet hyvin ja päivystyksiä on jatkettu. Ohjaajat ovat olleet oppilaiden käytettävissä ja pyydetessä on pystytty tarjoamaan yksilöohjaustoimintaa.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluissa on haasteita resurssien kanssa, koska liikunnanohjaajien työajasta osa kuuluu hallinnollisiin toimitotehtäviin. Kysytyjä vesijumppia pystytään tarjoamaan jatkossa yhteistyössä uimahallin ja Valkeakoski-opiston kanssa. Pula liikuntasalitalasta vaivaa edelleen. Yksityinen Malm Areena on tuonut hieman helpotusta tilanteeseen.

Vapaa-aikapalvelut Vuoden 2016 arvioinnin painopistealueet, arvioinnin syventäminen:	
1	Toiminnan tarkoituksenmukaisuuden arviointia Kunnan intressi on järjestää liikuntaa sellaisille ryhmille, jotka muuten liikkuisivat vähän tai eivät lainkaan. Samalla muiden liikuntaryhmien järjestäminen jää yhä enemmän kolmannen sektorin ja mm. Valkeakoski-opiston varaan. Liikkuminen ylläpitää mm. ikääntyneiden terveyttä ja omatoimisuutta eli kaikkien halukkaiden tulisi mahtua ryhmiin.
2	Palvelujen vaikuttavuutta kuntalaisiin? Nuoriso- ja liikuntapalvelut auttavat nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseen ja ylläpitävät terveellisiä elämäntapoja.
5	Toiminnan tuottavuutta, asiakastytyväisyyttä onko mitattu? Asiakastytyväisyyttä ei ole mitattu vuonna 2016, koska toimintoihin on tehty sellaisia muutoksia, joista on hyvä kartoittaa mielipidettä vasta vuonna 2017.

Tekninen keskus Vuoden 2016 arvioinnin painopistealueet, arvioinnin syventäminen:	
1 Toiminnan tarkoituksenmukaisuuden arviointia	Johtaminen Työntekijät on vastuutettu ja vapautettu omien töiden tekemisessä/kehittämisessä toimimaan itsenäisesti. Keskukseen toiminnalle on näytetty suunta. Tarkoituksenmukaisempaa olisi tarkempi töiden määrittely kuhunkin tehtävään. Tärkeää on myös jatkuvan, vahvan vuorovaikutuksen kasvattaminen, jolloin henkilöstö saadaan sitoutumaan vahvemmin toiminnan kehittämiseen. Näiden asioiden kautta työtyytyväisyys ja toiminnan tuloksellisuus parantuvat.
2 Palvelujen vaikuttavuutta kuntalaisiin?	Edellyttää osapuolilta jatkuvaa, vahvaa yhdessä tekemistä ja tarkkoja tehtävien määrittelyjä, jolloin toiminnan tason parantuminen näkyy palvelutason/vaikuttavuuden nousemisena kuntalaisille.
3 Palvelujen laatua, miten vastaa kuntalaisten odotuksiin ja tarpeisiin?	Sitä mitä et mittaa et tiedä
4 Työelämän laatua, millainen on työilmapiiri tulokselliseen toimintaan?	Organisaatio vahvassa muutoksessa, organisaatioselvityksen alkutulema oli negatiivinen. Sekava työilmapiiri aiheutti epävarmuutta. Nykytilassa haetaan uutta suuntaa kokonaisuudelle. Nykyisellään työilmapiiri ei voi johtaa tulokselliseen toimintaan.
5 Toiminnan tuottavuutta, asiakastyytyväisyyttä onko mitattu?	Sitä mitä et mittaa et tiedä.

TALOUDEN TASAPAINOTTAMISEN ARVIOINTI

Esitystä talouden tasapainottamiseen ei tilikauden tuloksen perusteella tarvita, koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä ylijäämiä yhteensä 49,2 milj. euroa

YLEISIÄ KEHITTÄMISEHDOTUKSIA

Teknisen keskuksen toiminnan nopeus vastata sekä kuntalaisten että yritysten tarpeita ja odotuksia mm. kaavoituksen osalta.

Yritysvaikutusten arviointi on osa lainsäädännön taloudellisten vaikutusten arviointia. Säädöshankkeiden yritysvaikutusten arvioinnilla pyritään yritysten ja kilpailukyvyn kannalta parempaan säädös-ympäristöön. Parhaiten yritysvaikutusten arviointi onnistuu ottamalla se kiinteäksi osaksi kunnan päätösten valmistelua.

Työkyvyttömyyteen, sairauspoissaoloihin ja ennenaikaisiin eläköitymisiin voidaan vaikuttaa varhaisen tuen malleilla. Terveydenhoitokulujen tutkittuja vähentämiskeinoja ovat mm. työntekijöiden vaikutusmahdollisuuksien lisääminen omaan työhönsä, joustava työaika, resursseja kouluttautumiseen ja kehittymiseen.

Uuden hankintalain tavoitteet edistävät laadukkaiden ja innovatiivisten hankintojen tekemistä, säästävät julkisia varoja ja vähentävät hallinnollista taakkaa. Uusi laki ohjaakin painottamaan hankinnoissa laatua, innovatiivisuutta ja kestävän kehityksen periaatteita, ei ainoastaan hankintahintaa.

Kuntalaisen asiakaskokemuksesta uusi tuote

Kilpailuetunsa takaamiseksi jokaisen kunnan toimialueen onkin mietittävä, miten se pystyy tuottamaan parhaita mahdollisia asiakaskokemuksia. Asiakaskokemus rakentuu kohtaamisten jatkumona, jossa jokainen kohtaaminen, tapahtuipa se missä kanavassa tahansa, on merkityksellinen.

Kangasalan uusille asukkaille ja yritykselle on luotava mielikuvallinen vetovoimakyky

Henkilöstö lunastaa brändilupauksen asiakaskokemuksen kautta. Brändi herää eloon vain, jos se on ymmärrettävä ja perustuu totuuteen. Siksi brändilupauksen on oltava selkeä ei vain asiakkaille vaan ennen kaikkea henkilöstölle. Maine tulee ennen brändiä. Se on lupaus, joka halutaan arjessa päivittäin ylpeydellä lunastaa. Siksi brändin takana on oltava myös ymmärrys, mihin suuntaan ollaan yhdessä matkaamassa ja millä arvoilla toimitaan.

Kunnan työntekijöiden hyvinvoinnin tilan kartoittaminen kokonaisuutena. Kunnan tulisi asettaa hyvinvointitavoitteet ja panostaa ennakoivaan terveydenhuoltoon. Esimiehiltä kaivattaisiin parempaa osaamista johtamiseen ja työntekijöiden tukemiseen (hyvinvointijohtaminen).

Tampereen kaupunkiseudun tarkastuslautakuntien puheenjohtajien seudullinen yhteinen arviointikohde

Tampereen kaupunkiseudun tarkastuslautakuntien puheenjohtajien seudullinen yhteistyö

Tampereen ja sen kehyskuntien tarkastuslautakuntien puheenjohtajat tekevät yhteistyötä tavoitteena seudullisten hankkeiden arviointi. Kehyskuntien tarkastuslautakuntien puheenjohtajat kokoontuivat 4 kertaa vuoden 2016 aikana.

Vuoden 2016 yhteisesti sovittu arviointikohde oli Tredea Oy. Puheenjohtajat haastattelivat Tredea Oy:n toimitusjohtajaa Harri Airaksista.

1. Kukin puheenjohtaja valmisteli Airaksiselle ennakkokysymyksiä oman kuntansa lähtökohdista ja esitti lisäksi kysymyksiä seudullisesta näkökulmasta.
2. Kokouksessa saatujen tietojen perusteella kukin puheenjohtaja valmisteli oman osion arviointikertomukseensa.

Tampereen kaupunkiseudun tarkastuslautakuntien puheenjohtajien seudullinen yhteinen arviointikohde, tarkastuslautakunnan puheenjohtajan arviointi

Kangasalan tarkastuslautakunnan puheenjohtajan Jorma Schukoffin kysymykset Harri Airaksiselle Tredea Oy – Tampereen kaupunkiseudun tarkastuslautakuntien puheenjohtajakokoukseen 13.10.2016 Lempäälä

- Mikä on matkailuyhtiön rooli Tredeassa? Vai pitäisikö sen toimia omana yhtiönä?
- Mitkä ovat matkailuyhtiön tavoitteet ja tehtävät? (seudulla ei ole matkailun kehittäjää)
- Miten Tampereen kaupunkiseudun ja Tredea Oy:n strategiat limittyvät? Toteuttaako Tredea Oy itse strategiassa määrättyjä tehtäviä?
- Millainen on Tredea Oy:n johtamisjärjestelmä, koska sillä on oma hallitus, kunnanjohtajakokous, elinkeinojohtajakokous (keskustelukerhona)? Onko kolmiportainen johtamisjärjestelmä järkevä?
- Ratkaistava miten Tredea Oy näkyy yrittäjän arjessa?
- Tampere on iso toimija, joka haluaa tehdä kehittämistoimia ja kuntien edustajat ovat yrittäjien arjessa, miten nämä yhdistetään?
- Onko Tredea Oy hanketoimija tulevaisuudessa?
- Tredea Oy ja tuleva maakuntatoimija, miten jakaantuvat tehtävät ja työnjako?

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Jorma Schukoffin arviointi perustuu Tredea Oy /Harri Airaksisen diaesitykseen 13.9.2016)

Matkailupalvelujen toimintamallin uudistus

1.1.2017 Tredea Oy:n matkailutiimi yhdistyy Tampereen kaupungin tapahtumatoimiston ja Tampere Convention Bureau ry:n kanssa ja toiminta alkaa Tredea Oy:n tytäryhtiössä Visit Tampere Oy:ssä. Tredea Oy:n Visit-tiimi, Tampereen kaupungin tapahtumatoimisto ja Tampere Convention Bureau ry yhdistetään Visit Tampere Oy:ksi.

- **Tavoitteena** on saada profiililtaan selkeä, osaamiseltaan vahva ja monipuolinen sekä kansainvälisesti orientoitunut seudun matkailun markkinoinnin ja neuvontapalvelujen sekä tapahtumien ja konferenssien houkuttelun osaja ja toimijoiden tukija
- Palvelutaso seudun kunnille säilyy perusneuvontapalvelun osalta samana ilman lisäresursseja
- Tampereen kaupungilta odotetaan lisäresursointia, joka kohdentuisi kansainväliseen markkinointiin ja toimialan kehitykseen
- Kaikilla kunnilla on mahdollisuus räätälöityihin lisätilauksiin

Tredea Oy:n nykyinen strategialinjaus

Arvot

Luotettava, se mitä sovitaan tehdään. Joukkuepelaaja, kaikki seudulla voittavat. Synergia, teemme yhdessä ja sydämellä kaupunkiseudun hyväksi.

Tavoitteet

1. Kasvatetaan seudun tunnettuutta kansainvälisten investoijien ja matkailijoiden keskuudessa
2. Keskitytään uuden yritystoiminnan aktivoimiseen ja pk-yritysten kasvun kiihdyttämiseen
3. Luodaan toimintaedellytyksiä yritysverkostoille, jotka tarjoavat mahdollisuuksia kansainväliseen kaupan kasvuun

Keinot

- Investointien, matkailijoitten ja huippuosajien houkuttelu - Alueen osaamisen markkinointi ja myynti
- Kilpailukykyinen yrittäjyysympäristö - Rohkea uuden innovointi, käytännön kokeilut ja kehittäminen yritysten liiketoimintaympäristössä

Tulos:

Säilyneet / lisääntyneet työpaikat ja investoinnit

Tahtotila 2018

- Vetovoimainen, kansainvälinen ja älykäs Tampereen kaupunkiseutu, joka kasvaa ja luo työtä alueelle
- Uudistuvan teollisuuden ja kehittyvien monipuolisten palveluiden

Keskeisimmät onnistumiset

- Iraniin ja Lähi-idän (MENA) alueelle suunnatut yritysten kansainvälistymistapahtumat ja yhteistyömuotojen rakentaminen yritysten ja seudulla olevien kv. osajien välillä.
- Osajakomponentin suunnittelu ja menestyksellä pilotointi Kasvu Open -yrityssparrausprosessin osana.
- Kv. osajien aktiiviseen toimijuuteen ja elinkeinoelämälle tärkeän kv. osaamisen hyödyntämiseen kannustavan, positiivisen Twinklen -liikkeen käynnistäminen. Twinkle 2015 -tapahtuma kokosi lähes 1000 osallistujaa Tampere-taloon 12/2015. Keväällä 2016 perustettu Twinkle ry jatkaa toimintaa itsenäisesti.
- Työnantajille ja kv. osajille suunnattujen palveluiden kokoaminen ja selkeyttäminen Talent Tampere –alustalle (talent tampere.fi –sivusto); yritysten neuvonta ja positiivisten yritystarioiden tuottaminen.
- Talent Tampere –verkostoyhteistyön koordinointi edistämään pitkäjänteisesti kv. osaamisen hyödyntämistä elinkeinoelämässä. Valtakunnallinen yhteistyö ja vaikuttaminen teemaan liittyen, mm. TAM Finland –yhteistyön käynnistäminen kaupunkien välillä.

Haasteet toiminnassa

- Yritysten tämänhetkinen varovaisuus rekrytoinneissa ja osittain selkiytymättömät palvelupolut eivät tue kv. osaajien houkuttelutoimenpiteitä.
- Talent Tampere –verkoston toimijoiden sitouttaminen strategiaa syvemmillä, konkreettisella tasolla (ml. resursointi)

Tredea Oy:n toiminnan ohjauksen nykytila

- Tällä hetkellä Tampereen kaupunkiseudulla ei ole varsinaista erillistä, yhteisesti työstettyä elinkeinostrategiaa tai -ohjelmaa
- Toimintaa ovat ohjanneet Tampereen kaupungin elinvoimasuunnitelma Rock, rauta ja rakkaus sekä Tredean ulkoisessa johtoryhmässä ja hallituksessa hyväksytty yhtiön strategialinjaus
- Voimassa olevassa seutustrategiassa on määritelty joitakin yleisellä tasolla olevia elinkeinopoliittisia tavoitteita, joita seurataan vuosittain
- Tampereen kaupungin talousarviossa on lisäksi määritelty seuraavat tavoitteet vuodelle 2016:
 - Tulos on positiivinen.
 - Toimintaympäristön keittämisellä vahvistetaan yritysten syntyä, kasvua ja investointeja.
 - Lentoliikenteen kehittämissuunnitelma on tehty ja sen mukaisia toimenpiteitä toteutettu.

Kaupunkiseudun menestysresepti - kunnallishallitusten tahtotila

- Seudullinen toimialastrategia
- Yrityksiä ja uusia toimialoja houkutteleva maankäytön suunnittelu
- Vahva osaaminen ja monipuolinen innovaatioympäristö
- Kansainvälinen työote ja hyvät verkostot
- Ketterä ja seudullinen elinkeinopalvelujen toimintamalli
- Kiehtova brändi
- Kehittynyt kuntien hankintapolitiikka

Odotukset uudelle seudulliselle elinkeino-ohjelmalle

- Toimialapainotusten linjaukset
- Työnjaon selkeyttäminen
- Ketterä ja asiakaslähtöinen toimintamalli
- Kansainvälistymisen toimenpiteet
 - investointien houkuttelu
 - osaajien houkuttelu
 - tapahtumien houkuttelu
 - seudun brändin vahvistaminen
- Innovaatioekosysteemin ja –alustojen kehittämisen linjaukset
- Kumppanuuksien ja verkostojen määrittely

Miksi tarvitsemme uuden seudullisen ohjelman?

- Seutujen vetovoima perustuu monien asioiden kokonaisuuteen ja ns. ”irraliset” ”green” invest in caset eivät ole todennäköisiä.
- Olemassa olevien kansainvälisten yritysten seudulla pysyminen ja uusien investointien saaminen vaatii muutakin kuin toimitilat ja osaavan työvoiman. Kaupunkiseudun on voitava toimia kokeilualustana.
- Tarvitaan uusien asioiden paikallista testaamista ja kumppanuutta. Lisäksi tarvitaan toimivat ”teolliset ekosysteemit”, joihin kuuluvat sekä ”veturi- että aluskasvillisuusyritykset”, innovaatioalustat ja T&K-kumppanuudet.

- Strategian ja toimintatapojen on tuettava sekä keskuskaupungin että ympäristökuntien yhteistä elinvoimatavoitetta. Omistajien ja hallituksen viesti edellyttää erityisesti toimintatapojen kehittämistä.
- Työnjako kuntien elinkeinotointen kanssa ei ole täysin selkeä. Myös Tampereen kaupunkiseudun eri kehitysyhtiöiden roolit ovat osittain epäselvät ja tehtävät on selkiytettävä.
- Yrityskehityksen osalta asiakasyrityksien profilointia on tarpeen tarkentaa edelleen. Täytyy selkiyttää, mitä ja keille tehdään, miksi tehdään ja miten viestitään. Ei voida tehdä hiukan kaikkea.
- Nykyinen hankkeiden toteuttamista painottava toimintamalli ei välttämättä ole yrityslähtöistä eikä tuo toivottua lisäarvoa. Hankkeiden on tuettava jatkossa päätettyjä fokusalueita ja niitä tulee toteuttaa nykyistä enemmän yrityksissä.

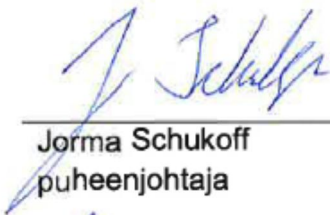
Tredea Oy / pj. Jorma Schukoff Vuoden 2016 arvioinnin painopistealueet, arvioinnin syventäminen:	
1	Toiminnan tarkoituksenmukaisuuden arviointia Tällä hetkellä Tampereen kaupunkiseudulla ei ole varsinaista erillistä, yhteisesti työstettyä elinkeinostrategiaa tai -ohjelmaa. Kangasala maksaa ja on maksanut vuodessa n. 200 000 euroa Tredea Oy sopimuksesta, miten on mahdollista, ettei sillä ole ollut yhteisesti työstettyä elinkeinostrategiaa tai -ohjelmaa?
2	Palvelujen vaikuttavuutta kuntalaisiin? Nykyinen hankkeiden toteuttamista painottava toimintamalli ei välttämättä ole yrityslähtöistä eikä tuo toivottua lisäarvoa Kangasalan yrityksille eikä kuntalaisille.
3	Palvelujen laatua, miten vastaa kuntalaisten odotuksiin ja tarpeisiin? Hankkeet eivät tue päätettyjä fokusalueita ja niitä tulee toteuttaa enemmän yrityksissä, eli eivät vastaa Kangasalan yritysten eikä kuntalaisten tarpeisiin ja odotuksiin.
4	Työelämän laatua, millainen on työilmapiiri tulokselliseen toimintaan? Työilmapiiriä kuvaavana kohtana, Kangasalan elinkeinojohtaja on kokenut olevansa sivusta seuraaja toiminnassa Tredean kanssa.
5	Toiminnan tuottavuutta, asiakastytyvyyttä onko mitattu? Mitä ei ole mitattu ei tiedetä

LOPUKSI

Tarkastuslautakunta jättää Kangasalan valtuustolle arviointikertomuksen. Lautakunta arvioi, että valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa ovat raportissa mainituin huomioin hyväksyttävässä määrin toteutuneet sekä toiminta on ollut joissain tytäryhtiöissä tarkoituksenmukaista. Toiminnan tarkoituksenmukaisuuden edellytyksiin kuuluva asiakastytyvyysselvitys on toteutettu vain kolmessa tytäryhtiössä.

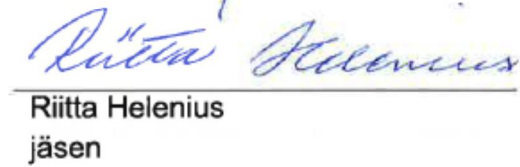
KANGASALAN TARKASTUSLAUTAKUNTA

Kangasalla 10. päivänä toukokuuta 2017

Jorma Schukoff
puheenjohtaja

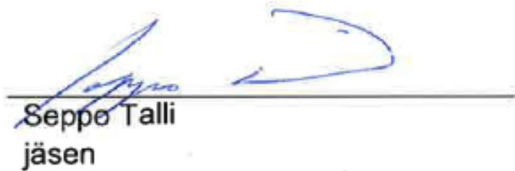

Tero Linna
varapuheenjohtaja

Minna Haapsaari
jäsen

Riitta Helenius
jäsen

Tuomo Jussila
jäsen

Stiina Lahikainen
jäsen

Seppo Talli
jäsen